

Kvalitetsløft i tjenestene til personer med utviklingshemning - helt nødvendig og langt på overtid.

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. FO Oslo organiserer 4300 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO Oslo ber Oslo kommune lage en langsiktig strategi for å satse på tjenestene til personer med utviklingshemning ved å øke andelen ansatte med vernepleierkompetanse.

I 2016 kom NOU-en *På lik linje – Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemning*. Én konklusjon var at manglende kompetanse er en gjennomgående utfordring i tjenester til personer med utviklingshemning.

2016 var også året hvor Helsetilsynet gjennomførte et landsomfattende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemning. Tilsynet avdekket at det var store mangler på kompetanse innen disse tjenestene. Tilsynet påpekte at for å yte forsvarlige tjenester kreves grunnleggende kunnskap om utviklingshemning og om målrettet miljøarbeid.

Vernepleiere har, i tillegg til helsefaglig kompetanse, særlig fokus på funksjonshemning, utviklingshemning, selvbestemmelse og menneskerettighetene, og er en sentral profesjon i tjenester til personer med utviklingshemning. Vernepleierutdanningen setter søkelys på utvikling av kritisk tilnærming til egen praksis. Kritisk blikk på egen praksis er av stor betydning for utvikling av tjenester, særlig i arbeid med selvbestemmelse og tilrettelegging for å kunne ta egne valg.

I 2020 utga FO og NAKU rapporten *«Ingen tid å miste – en kartlegging av kompetansesituasjonen i tjenester til personer med utviklingshemning»*. Her fremkommer det at Oslo/Akershus er den landsdelen med høyest andel ansatte med høyskole eller universitetsutdanning innen disse tjenestene (33,8%). Samtidig viser dette at de fleste ansatte har fagbrev (29%) eller er ufaglærte (37,2%), til sammen 66,2%. Av de som er ansatt innen tjenester til personer med utviklingshemning i Oslo/Akershus er det kun 10,2% som er vernepleiere.

FO Oslo er glad for at Oslo kommune er i gang med et arbeid for å gjennomføre kvalitetsmålinger i bydelenes samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemning. I Oslo kommune er det 106 såkalte samlokaliserte boliger, og FO Oslo er svært positiv til at kommunen nå har satt søkelys på kvaliteten på tjenestene som gis her. Samtidig er FO Oslo kritisk til at avlastningsboliger for barn ikke inngår i disse kvalitetsmålingene da det er minst like viktig at det holdes høy kvalitet på tjenester som gis til barn og unge som til voksne.

Overordnet mener FO at minimum 70% av ansatte innen tjenester til personer med utviklingshemning må ha relevant helse- og sosialfaglig utdanning, hvorav hovedtyngden skal være vernepleiere. Dette er nødvendig for at disse skal ha like god tilgang som resten av befolkningen på helse- og omsorgstjenester av god kvalitet. For å oppfylle dette, mangler det 20.000 vernepleiere på landsbasis.

FO Oslo har klare forventninger om at kvalitetsmålingene kommunen nå gjør bidrar til at kommunen i årene som kommer satser systematisk på å løfte kvaliteten. Dette må gjøres gjennom å styrke den vernepleierfaglige kompetansen i disse tjenestene.